

Sara Sandberg
Environmental Project Manager, Hydro
sara.h.sandberg@fortum.com

2018-11-30

UTRIVNING AV KOLSJÖDAMMEN

1.1 Rapportens syfte

Härmed avrapporteras projektet Utrivning av Kolsjödammen, enligt avtal daterat augusti 2015, mellan Fortum Markets AB och Fortum Generation. Projektet delfinansierades av Fortums Miljöfond med 150 000 kr. Denna fond finansieras av kunder som väljer Bra Miljöval, vilket är Svenska Naturskyddsföreningens märkning på el som uppfyller miljökrav. Svenska Naturskyddsföreningen ställer hårda krav på vattenkraftproduktionen och att dess miljöpåverkan ständigt ska minska.

1.2 Bakgrund till projektet

Kolsjöns regleringsdamm revs av Fortum i september 2018. Dammen spelade en mycket liten roll för det svenska kraftsystemet och Fortum bedömde att lokala naturvärden skulle gynnas om dammen revs ut. Utrivningen resulterade i fria vattenvägar för fisk och annan fauna. Utrivningen av dammen i Kolsjön följdes av biotopförstärkande åtgärder, bland annat anlades lekbottnar i Kolån för att förbättra öringens livscykel.

Kolsjön ligger i Arvika kommun. Den har tidigare reglerats av Fortum till förmån för vattenkraftproduktion i Byälven. I Kolsjöns utlopp fanns en regleringsdamm. Den spelade en mycket liten roll för kraftsystemet och Fortum bedömde att lokala naturvärden i Kolsjön och Kolån skulle gynnas om den revs ut.

Figur 1 Bilden visar Kolsjödammen före utrivning, 2014. (Foto: Axel Emanuelsson)

Sara Sandberg

2018-11-30

1.3 Utrivningen

Hösten 2018 genomfördes utrivningen. Strax därefter gjordes biotopvårdande åtgärder. Totalt tillfördes ca 30 ton lekgrus fördelat på sjöutloppet och Kolån. Längre ned i Kolån anlades lekbottnar. Syftet var att främja naturliga livscyklar hos bland annat öringen. Åtgärderna gjordes i samråd med fiskevårdsexperter för att åstadkomma bästa resultat. Fortum bedömer att detta kommer stärka den biologiska produktionen i området.

Till avtalet fanns en bilaga med projektbeskrivning, bilaga 1. Där står det att utskoven och dammanläggningen i sjön kommer att tas bort och ersättas av en underhållsfri forsnacke som kommer att hålla vattennivån i sjön stort sett oförändrad. Detta skrevs innan ansökan om tillstånd var inskickad. I det slutliga utförandet ersattes inte dammanläggningen av någon forsnacke. Projektets tidplan stämmer inte heller med projektbeskrivningen, utan arbetet blev drygt två år senare än ursprunglig plan. Kostnaden för projektet blev drygt dubbelt så hög som budgeterat i beskrivningen.

Figur 2 Under utrivningsfasen, september 2018. (Foto: Sara Sandberg)

1.4 Kommunikation

En framgångsfaktor för den här typen av projekt är att det sker i konstruktiv dialog med olika aktörer i området. Under projektets gång hade Fortum ett gott samarbete med fiskevårdsområdesföreningen, markägare och kommunen. Intresset för utrivningen märktes i media, både genom Sveriges Television som var på plats och i lokal press. En skylt finns framtagen av kommunikationsavdelningen på Hydro. Denna kommer inom kort att sättas upp vid platsen där dammen fanns belägen. Underlaget till skylten skickas separat.